

MOŠČANSKA SKUPNOST

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL MOSTE-POLJE

LETO II.

OKTOBER 1961

ŠT. 10

Razprava o delitvi osebnih dohodkov

Zakaj velike razlike v posameznih podjetjih?

Napovedani ukrepi v zveznem merilu • Kaj je pokazala analiza • Najnižje povprečje v Komunalni in Žimi • Nelojalna kritika • Anonimno pismo našega bralca

Sredi oktobra je razpravljala zbor proizvajalcev ObLO Moste-Polje o analizi, ki jo je pripravil svet za delo naše komune in prikazuje naraščanje osebnih dohodkov delavcev, zaposlenih v podjetjih naše občine. Podobne analize je napravil omenjeni svet tudi v prejšnjih obdobjih na tem področju. Zadnja analiza je zbudila precejšnjo pozornost in živahno razpravo med člani zbora proizvajalcev, ki so na osnovi ugotovitev analize in bogate ter vsestranske razprave sprejeli ustrezne sklepe in priporočila. Omeniti moramo, da to ni osamljen primer, ker delajo podobne analize tudi v drugih komunah, okrajih in republikah. Torej gre za kompleksno ugotavljanje stanja v našem gospodarstvu, all točneje — gre za ugotavljanje gibanja osebnih dohodkov glede na porast zaposlovanja delavcev in naraščanja storilnosti. Tovrstne analize, o katerih razpravljajo na najvišjih mestih, služijo kot osnova za morebitno spremembo ali dopolnitev veljavnih predpisov na področju gospodarskega sistema. Glede na doslej ugotovljena dejstva v državnem merilu pa je odbor za gospodarstvo pri zvezi ljudski skupščini načel vprašanje sprejema določenih popravkov v veljavnih predpisih novega gospodarskega sistema; ti naj bi odpravili že ugotovljene neskladnosti, ki se kažejo zlasti v hitrejšemu naraščanju osebnih dohodkov delavcev v gospodarstvu glede na storilnost, ki precej zaostaja za naraščanjem osebnih dohodkov.

Najzanimivejše vprašanje za nas je seveda, kaj je pokazala analiza osebnih dohodkov v prvih osmih mesecih tekočega leta v naši občini? Kar pogledajmo! V prvem polletju tekočega leta je bilo v 16 podjetjih naše občine proizvedeno za okoli 12 milijard dinarjev, v istem obdobju minulega leta pa za 9,5 milijarde — lani torej za 28 odstotkov manj kot v prvi polovici letošnjega leta. Podobno je tudi z osebnimi dohodki, ki so naraščali za 30 odstotkov v primerjavi s prvo polovico lanskega leta. Količinska

proizvodnja je znašala v prvih osmih mesecih l. 1961 okoli 16 milijard; to pomeni, da je bil letni načrt izpolnjen 68,2-odstotno. Iz tega sledi, da bo letni načrt v preostalih štirih mesecih celo presežen. Toda presežen bo tudi načrt povečanja osebnih dohodkov in sicer nesorazmerno s povečanjem proizvodnje. To nesorazmerje se kaže tudi v drugih republikah in je o tem pisala beograjska Borba (28. septembra 1961: v BiH rastejo zaslužki hitreje od produktivnosti, 12. 10. 1961: V okraju Subotica dohodek hitro narašča, produktivnost pa upada itd.). Toda ne glede na nesorazmerja v drugih republikah in celo v komunah naše republike je sprejel zbor proizvajalcev naše občine na oktobrskem zasedanju ustreznega priporočila, da bi čimprej popravili ta nesorazmerja in sicer tako, da se prvič v nekaterih podjetjih linearno znižajo zaslužki od vodilnih uslužbencev navzdol ter tako vskladijo ti razmeroma visoki zaslužki, ki so posledica morda konjunkturnega položaja teh podjetij, z zaslužki delavcev v drugih gospodarskih organizacijah, in drugič, da v nekaterih gospodarskih organizacijah popravijo spodnjo mejo zaslužkov, ki so vsekakor v nesorazmerju z naraščanjem življenjskih stroškov, ne glede na to, da je to naraščanje v tesni zvezi s sprostitvijo cen oziroma nove paritete dinarja.

Tako stališče zbora proizvajalcev je popolnoma pravilno. Kajti ne glede na popolno samostojnost delavskih svetov pri sprejemanju pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov je treba razporediti podjetja v naši občini, glede na to, kako so po svoji pomembnosti, obsegu proizvodnje, prizadevanju kolektiva ter drugih činiteljev upravičena deliti najvišje osebne dohodke tako vodilnim kot vsem drugim delavcem. Uravnavanje teh vprašanj, na tako pristojnem mestu, kot je to zbor proizvajalcev, pa je nujno tudi zaradi splošne politike pri delitvi osebnih dohodkov, saj ta postavlja določena merila, ki jih je treba vsekakor upoštevati. Prizadeta

podjetja, ki so sicer skrbela tudi za razmeroma visoko spodnjo mejo osebnih dohodkov svojih delavcev, so že upoštevala priporočila zbora proizvajalcev ter temu primerno popravila svoje pravilnike o delitvi osebnih dohodkov.

Sedaj pa preglejmo nekoliko globlje analizo oprejemkih delavcev v posameznih podjetjih. Julij in avgust sta meseca, v katerih so delavci po večini na letnem oddihu. Zato je število delavcev na delovnih mestih manjše in je treba vložiti več delovnega napora, da bi lahko izplačali zaslužek tudi tistim, ki so na dopustih. Od 7791 zaposlenih je bilo julija na delovnih mestih 5199 delavcev, ki so delali celotni delovni čas (208 ur). Povprečni zaslužek teh delavcev je znašal 28.300 din, povpreček za vseh 7.791 zaposlenih

pa 28.500 din. V tem mesecu so v naših delovnih kolektivih izplačali skupaj 222 milijonov dinarjev na račun osebnih dohodkov. V avgustu je slika nekoliko drugačna. Povprečni osebni dohodki 4735 delavcev, ki so delali celotni delovni čas (208 ur) je znašal

28.500 din, za 7802 zaposlena delavca, med katere so vštet tudi tisti, ki so delali manj kot 208 ur, pa je bil povpreček 29.900 din. Na račun osebnih dohodkov delavcev je bilo torej razdeljenih v avgustu 233 milijonov dinarjev. Osem mesečno povprečje osebnih dohodkov (v tisočih) zaposlenih, ki so delali celotni delovni čas, izgleda po posameznih podjetjih takole: Kemična tovarna 26,9, Saturnus 27,5, Indos 36,0, Teol-Oljarne 24,0, Tovarna kleja 30,1, Arbo 38,6, Mineral 23,5, Izolirka 31,6, Papirnica Vevče 30,1, Totra 22,2, Žima 17,8, Emona 23,4, Kolińska 26,1, Črevarna 26,0, Agrokombinat 24,3, Sap Turist 29,6, Avtopromet 25,1, Trg. podj. Polje 23,9, Javna skladišča 39,0, Stavba Polje 21,8, Graditelj 21,6, Zel. gradb. podj. 24,0, Obrt 25,8, Gostinstvo 24,0, Komunalna 16,5.

Najnižje plače v juliju — od 8 do 10 tisoč na enega delavca — so imeli v Črevarni, Sap Turistu, obrt. soc. sektorju in gostinstvu, od 10 do 15 tisoč so imeli 403 delavci (341), od 15 do 20 tisoč 1014 delavcev (937), od 20 do 25 tisoč 1066 delavcev (912), od 25 do 30 tisoč 891 delavcev (748), od 30 do 40 tisoč 983 delavcev (807), od 40 do 50 tisoč 425 delavcev (502), od 50 do 60 tisoč 233 delavcev (260), od 60 do 80 tisoč 144 delavcev (131), od 80 do 100 tisoč 24 delavcev (40), od 100 do 120 tisoč 10 delavcev in od 140 do 150 tisoč dva delavca. V avgustu se je slika nekoliko spremenila. Zmanjšalo se je število najnižjih, pa tudi najvišjih osebnih dohodkov, kar je razvidno iz števil, ki so vpisane v oklepajih. Najnižji prejemki so pri posameznih podjetjih zelo različni, prav ti pa močno vplivajo na povprečne plače na sploh. Tako je najnižja osem mesečno povprečje v Komunalni (16,5) in v Žimi (17,8), vsa ostala povprečja pa so nad 21.600 din. Zakaj je v Komunalni pa tudi v Žimi tako nizko povprečje? O tem bodo prav gotovo podrobneje razpravljali prav pri teh podjetjih ter po priporočilu zbora proizvajalcev izvršili možne ustrezne popravke.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zakaj velike razlike v posameznih podjetjih?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zanimivo je, da sta sprožili analizo in razprava zbora proizvajalcev naše občine v zvezi z naraščanjem osebnih dohodkov v naši komuni širšo razpravo tudi v javnosti. Med drugim sta priobčila oba ljubljanska časnika — Delo in Ljubljanski dnevnik — precej obsežna prispevka, ki naj bi služila kot kritika določenih stališč pri odmerjanju osebnega dohodka v posamezni gospodarski organizaciji. V konkretnem primeru bi se strinjali s kritiko, če bi člankarja priobčila točne tudi tiste podatke, ki so jima služili kot osnova za kritiko. Toda ker ti podatki niso točni in ker sta se oba pisca poslužila dokaj različnih številk glede istega vprašanja, se s takim načinom obravnavanja o stanju osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah naše občine ne moremo strinjati. Gre tudi za enostransko obravnavanje problema oziroma pojava povečanja osebnih dohodkov. Strinjali bi se z ugotovitvami obeh časnikarjev, če bi uporabili primerjalne podatke o naraščanju osebnih dohodkov tudi v drugih komunah — vsaj v mestu Ljubljani, če ne v okraju in republikah. Morda bi v drugih komunah in podjetjih našli še večje anomalije, o katerih se že slišijo različni glasovi: »... primerjamo te dohodke s svojimi in smo vsak mesec bolj nejevoljni nad prevelikimi razlikami v naši in drugi komunah.« Smo za kritiko, za konstruktivno in pošteno kritiko. Želimo odpravljati napake, zato delamo analize, pristojni organi razpravljajo, dajejo svoja priporočila itd. Nismo pa za neloyalno kritiko, ki ne gradi, temveč podira! **Zato želimo javno primerjalno kritiko o stanju v vseh komunah.** Beograjska Borba že od srede septembra priobčuje ugotovitve v celi državi glede naraščanja osebnih dohodkov in upadanja storilnosti. Zasedili smo celo nemogoča razmerja med najnižjimi in najvišjimi osebnimi dohodki v istem podjetju (članek v Borbi z dne 14. oktobra 1961: »1:17«). Nismo pa zasledili take pikre kritike, ki bi uporabljala celo netočne podatke, kot je to primer s prispevkom v Delu pod naslovom Čez mero. Menimo, da je zbor proizvajalcev naše občine skupaj s svetom za delo ubral pravilno pot, mislimo tudi, da so naši delovni kolektivi dovolj politično in moralno sposobni, da pravočasno ugotovijo morebitne napake ter jih tudi pravočasno odpravijo. Zato nas močno prese- neča ugotovitev člankarja Vlada Jarca, ko v članku Čez mero ugotavlja, da »kolektiv Javnih skladišč šteje okrog 220 ljudi in torej niti po gospodarski moči niti po značaju ni kdo ve kako pomembno podjetje«. Mislimo, da je to več kot žalitev delovnega kolektiva Javnih skladišč in to v našem najbolj razširjenem časniku. Omenjenih 220 državljanov dela s polno zmogljivostjo kot v vsakem drugem podjetju, podjetje je člen dolge verige našega gospodarskega življenja, ni pa kolektiv sam prav nič kriv, če je v takem položaju, da nima opravka s proizvodnjo, z nakupom materiala in podobno.

Dovolj o tem. Pristojni činitelji, tudi tisti na najvišjih mestih

verjetno že imajo popolne podatke o stanju glede najvišjih in najnižjih osebnih dohodkov delavcev v raznih podjetjih — tudi v časopisnih. Ta analiza bo pač povedala svoje, o njej pa bi bilo dobro primerjalno spregovoriti kritično besedo, iz vsega tega pa izvēči najbolj koristne sklepe za nadaljnje delo.

V zvezi s tem prispevkom pričujemo tudi anonimno pismo našega bralca, člana nekega delovnega kolektiva, ki se ni upal podpisati — ne vemo, zakaj ne, saj nam je dragocena vsaka poštena in dobronamerna, tudi kritična beseda! Povedali bi le to, da sta svet za delo in zbor proizvajalcev razpravljala o najnižji meji osebnega dohodka v naših podjetjih in seveda sprejela ustrezna priporočila. Po vsem sodeč je anonimni pisec premalo obveščen o delu organov občinskega ljudskega odbora, o skrbi političnih in družbenih činiteljev v naši komuni zlasti kar se tiče našega delovnega človeka. Vsekakor ni prav, da je tako velika razlika v najnižjih osebnih dohodkih v različnih podjetjih, vendar je v tem primeru nemogoče popolnoma izenačiti vse najnižje prejemke. Pač pa so v podjetjih z najnižjimi dohodki sami dolžni poiskati prave vzroke tako nizkega povprečja osebnih dohodkov, ki ne gredo v korak z naraščanjem življenjskih stroškov. Svet za delo je naredil analizo. Podobne analize že imajo tudi v podjetjih — to so plačilni sezname, to so pravilniki o delitvi osebnih dohodkov. Če podjetje ne zmore tega, kar si je zastavilo v svojem proizvodnem načrtu, oziroma če je čisti dohodek podjetja majhen, je pač treba za to poiskati vzroke, ugotoviti ali je podjetje rentabilno, ali mu je potreben regres ali pa je konjunkturno. Menimo, da je sleherni delovni kolektiv oziroma delavski svet na čelu z vodilnimi delavci politično in moralno na takšni višini, da bo tudi pri odmerjanju najnižjih osebnih dohodkov upošteval dejanske življenjske stroške ter primerno temu določil tudi najnižje plače. To seveda pod pogojem, da je čisti dohodek tega podjetja resničen odraz prizadevanja oziroma pravo merilo doseženega uspeha.

Glede anonimnega pisma pa še to: tak način sodelovanja v našem družbeno-političnem in gospodarskem življenju ni nikakršna oblika aktivnega sodelovanja posameznikov v razčiščevanju nejasnosti ter odpravljanju neskladnosti, ki včasih prizadevajo našega delovnega človeka. Javna in konstruktivna razprava, najsi bo v sindikalni organizaciji podjetja, na zborih volilcev ali proizvajalcev, kakor tudi v raznih časopisih, je način, da se pride do najboljših odgovorov na določeno vprašanje ali problem. Če bi n. pr. član delovnega kolektiva s področja Komunale ali morda iz podjetja Zima napisal nekaj vrstic, zakaj je pri njih povprečje osebnega dohodka najnižje v naši komuni, bi tako prispeval izredno pomemben delež za spoznavanje problematike delitve osebnega dohodka v podjetju in tako seznanil občane s težavami, s katerimi se bori podjetje. Če pa je prispevek anonimni, nihče

0 osebnih prejemkih

UREDNIŠTVU »MOŠČANSKE SKUPNOSTI« — LJUBLJANA

Prosim, če objavite priloženi prispevek, s katerim mislim koristno vplivati na to, da se morda v tej smeri tudi v vašem časopisu razvije razpravljanje o navedenem problemu. Prosim tudi, da se mi oprusti, ker pošiljam prispevek anonimno, zaradi morebitnih razprav v mojem podjetju.

Zdravo

Ker zasledujem politično in gospodarsko dogajanje v naši občini, nisem prezrl zadnje seje zbora proizvajalcev.

Pričakoval sem, da bo razprava o osebnih prejemkih bolj burna, zlasti še, ker so razpravi prisostvovali prizadete osebe. V kolikor lahko analiziram potek te razprave, lahko trdim, da svojega namena ni dosegla, zlasti ne zato, ker je ostala zaprta v ozkem krogu diskutantov, zlasti pa, ker je izvenela bolj kot individualen problem ki se dotika le nekaj vodilnih uslužbencev iz moščanskih podjetij in je bila torej uglašena le na visoke tone.

Ali je razprava rešila in sprejela koristne zaključke? Ali vodilni uslužbenci s svojimi visokimi prejemki res vplivajo na zviševanje povprečja osebnih dohodkov, ali so njihovi prejemki upravičeni napram dohodku, ki ga je podjetje ustvarilo?

Na vsa ta in še celo vrsto vprašanj v zvezi s tem zbor proizvajalcev ni konkretno odgovoril. Odgovor na ta vprašanja pa se mi zdi celo nezanimiv spričo drugega problema, ki se je v razpravi o previsokih prejemkih izmislil, čeprav je po svoji teži in širini neprimerno večji od prejšnjega, in ki ga celo kljub uspešni rešitvi in sankcijam ne moremo reševati vzporedno, sigurno pa ne enakopravno. To je problem osebnih prejemkov tistih delavcev in delavk, ki na hirarhični lestvici stojijo na drugi strani, in ki je zaradi neuspešnih posegov še do cela nenačet.

Kdo je danes načel razpravo o

ne ve, zakaj je napisan. Morda ga je napisal nekdo z razmeroma visokimi prejemki ali pa nekdo, ki ima res najmanjšo plačo, oba pa se ne želita nikomur »zameriti«.

Tudi v prihodnje želimo čim

osebnih prejemkih delavcev in delavk, ki morajo živeti v mesečnimi plačami 13.000 din ali celo manj, ko vendar vsi vemo, da se je eksistenčni minimum pomaknil neprimerno višje?! Zdi se mi, da bi moral zbor proizvajalcev dati impulz v tej smeri, ker je večina podjetij ta problem spregledala. Poudaril bi to, da je v nešteti primerih vprašanje standarda in razpravljanja o njem groba farsa, ko vendar ni rešen problem življenjskega obstoja. Kritika, ki jo je zavzel zbor proizvajalcev napram posameznikom z visokimi prejemki, je torej po svoji vrednosti šele na drugi stopnji, zaradi prešibke vzročne zveze s problemom prenizkih prejemkov, da ne govorim o tem, da ti podatki sploh niso realni, ker nekatera podjetja niso oddala resničnih prejemkov.

S tem razpravljanjem, ki še zdaleka ni popolno ni namen zmanjševati vrednosti razprave zbora proizvajalcev — nasprotno — razprava je načela koristno področje in upati je, da bo v tej smeri podvzeto več koristnih zaključkov. Namen tega dopisa je izključno ta, da se te misli sprejme kot dobronamerne in koristne. Zastopniki delavcev moščanskih proizvajalcev naj se lotijo problema, za katerega moramo priznati, da je res bolj pereč. V potrdilo mojih misli naj se na podlagi ankete, ki naj bi bila vseobsegajoča, ugotovi gornji problem, saj zajema celo delavce, ki s svojim delom pripomorejo, da je njihovo podjetje visoko rentabilno.

Sprejem v mladinsko organizacijo

Že lani smo učenci 7. razredov osemletne šole Ketteja in Murna nestrpnost pričakovali, kdaj bomo sprejeti v mladinsko organizacijo. Letos, v prvih dneh oktobra, prav ko je slikarka jesen začela na veliko slikati trate in gozdove, se nam je izpolnila naša velika želja.

Praznično oblečene nas je sprejela slavnostno okrašena učilnica. Dan je bil mračen, meglen, toda za nas ne! Vse v nas se je smejalo, igralo, čutili smo se, med seboj tako tesno povezane, kot še nikoli. In ne samo to: v nas je prepevala radost, spoznanje, da nismo več otroci, da smo že fantje in dekleta, da nas odrasli ljudje sprejemajo medse in nas priznavajo. Čudovit občutek! Zanos in ponos! Saj smo si že tako dolgo želeli biti veliki in smo se že počutili velike, zdaj pa smo dočakali. Kakšna radost!

Spored proslave smo pripravili sami. Bil je kratek, a prisrčen. Na nas pa so čakale drobne rdeče knjižice — legitimacije LMS. Vso našo pozornost so priklepale.

več prispevkov iz problematike našega vsakdanjega življenja, bomo pa toliko poštene, da tudi s svojim podpisom izrazimo naše skupne napore v boju za lepše življenje vseh nas!

Vablivo so se nam smehljale ter nam obetale. Končno je spregovoril tovariš iz Občinskega komiteja LMS. Popeljal nas je skozi slavne dni našega narodnosvobodilnega boja ter nam prikazal važno vlogo mladine v tistih dneh. Tudi o letih velike graditve naše domovine je govoril in ponovno smo občudovali delovni polet in delovne zmage LMS. Nad vse smo bili srečni in ponosni, ko smo sprejeli članske izkaznice in se začutili del naše junaške mladine.

Gimnazijski jazz-ansambel nam je zaigral, nato pa smo posedli v že pripravljene avtobuse in se odpeljali na izlet v Iški Vintgar.

Lepo, prelepo je bilo. Razigrani, polni najlepših vtisov pa tudi načrtov smo se vrnili v belo Ljubljano.

Dušanica Brezovec

8. r. osn. š. Ketteja in Murna

ČITAJTE IN DOPISUJTE
V MOŠČANSKO SKUPNOST

Moščani sprašujemo in odgovarjamo

Občinski ljudski odbor Moste-Polje je sprejel na svoji VI. skupni redni seji 15. septembra letos sklep o prenehanju delovanja zavoda Dom Titove mladine. Poslopje, vsa sredstva in inventar v domu se izročajo v upravljanje okrajni gostinski zbornici. Nedvomno je ta novica zbudila precejšnje zanimanje med našimi občani, zlasti zaradi vprašanja, kaj bo odslej v poslopju bivšega doma. V zvezi s tem smo povprašali odgovorne funkcionarje za »usodo« tega velikega poslopja, pozanimali pa smo se tudi za probleme in perspektive otroških varstvenih ustanov v naši občini. Znano je namreč, da je bil Dom Titove mladine zavetišče za socialno ogroženo mladino ne samo iz naše, temveč tudi iz drugih občin. Toda zaradi ekonomskih činiteljev, ki so narekovali samostojnejše financiranje doma, je prišlo do občutnega zmanjšanja števila otrok v domu, tako da je bilo v zadnjem času število učenega osebja skoraj enako številu oskrbovancev. Prav zaradi že omenjenega ekonomskega činitelja in zaradi djestva, da kapacitete doma niso bile izkoriščene, je prišlo do temeljitih razprav o bodočnosti doma, nakar je sledil že omenjeni sklep ObLO Moste-Polje.

Veliki načrti zbornice

O prihodnosti doma je prevzela vso skrb okrajna gostinska zbornica. Glede na izredno dinamičen razvoj turizma in gostinstva se pojavlja namreč čedalje večja potreba pa kadrih v gostinstvu. Zato se je okrajna zbornica potegovala, da bi dobila dom v upravljanje in v njem organizirala predvsem vzgojni center za gostinski kader, hkrati pa preuredila notranjost doma tudi za druge potrebe. O tem, kaj vse pripravljajo gostinska zbornica v pridobljenih prostorih doma, nam je tajnik te zbornice, znani družbeni delavec iz Zelene jame tov. Albin Hacler, povedal tole:

»Znano je, da je imela do sedaj naša zbornica internat za bodoče gostinske delavce na Prulah, dom gostinskih delavcev v bivšem hotelu Soča, sedaj pa smo dobili prostore v Domu Titove mladine. Odslej bo naše življenje centralizirano; glavni sedež bo v domu, ki se bo odslej imenoval Dom gostinskih delavcev. V domu nameravamo organizirati šolo za gostinske delavce, kjer se bodo vajenci priučevali, v njem bomo nudili možnost za izpopolnitev znanja vsem tistim, ki ga nimajo dovolj, hkrati pa bomo opravljali tudi internatsko kontrolo nad temi kadri. Mimo tega je v sklopu doma predviden tudi obrat družbene prehrane in sicer za vse goste doma, za goste v restavraciji in za tiste, ki si bodo želeli nositi hrano na dom. Za izvedbo vseh teh načrtov so seveda potrebne precejšnje preureditve, samo z adaptacijo podstrešja pa lahko dobimo prostora za okoli 50 ležišč. Treba pa bo preurediti tudi druge prostore, kajti v načrtu imamo ureditev vseh servisov za potrebe gostinstva in sicer pralnega, tehničnega, mizarkega, ključavničarskega itd. Mimo tega je nujno poživiti v sklopu doma že obstoječi klub (v spodnjih prostorih) vse prostore je treba namreč smotrno izkoristiti. Klubske prostore je treba opremiti s televizorjem, z glasbenim avtomatom ter z drugimi pripomočki, hkrati pa omogočiti obiskovalcem kluba, da lahko dobijo razna toplá in mrzla jedila ter ustrezne pijače. To bo vsekakor močno vplivalo na družabno življenje Moščanov, ker bodo klubski prostori prijetno shajališče za razvedrilo. Opozoriti je tudi na vrtpoleg do-

ma, ki ga je treba čimbolj izkoristiti.

Za napovedane adaptacije so seveda potrebna precejšnja finančna sredstva. Mimo naše zbornice nam bo priskočila na pomoč tudi občina Moste-Polje. Za začetek adaptacijskih del smo organizirali obsežne priprave in posvetovanja, saj nameravamo odpreti dom že 1. novembra! Pripravljamo tudi investicijskih program za postopno preureditev doma. Seveda pa je dom v vsej svoji veličini tudi za nas še neznan, zato se ne mislimo prenačrtati, prislunili bomo potrebam in se šele nato dokončno odločili za obseg prometa.

Končno naj omenim še to, da smo naleteli na popolno razumevanje pri občinskih možeh, ki nam pomagajo tudi z nasveti in priporočili, je zaključil tovariš Hacler.

Načelnik oddelka za gospodarstvo tov. Mirko Urbanc: »Preureditev doma je velika pridobitev za naše občane.

Preusmeritev Doma je nujno potrebna

Pozanimali smo se tudi na naši občini, kaj menijo o preusmeritvi Doma Titove mladine iz socialno-vzgojne ustanove v skoraj gospodarsko organizacijo. O tem nam je povedal načelnik za gospodarstvo ObLO Moste-Polje tov. Urbanc Hinko sledeče: »Dosedanja oblika nujenja pomoči socialno in moralno ogroženim otrokom je zastarela, zato je tudi močno upadlo povpraševanje po uslugah internatskega tipa varstvene ustanove. Po drugi strani je takih oziroma podobnih ustanov čedalje več, zaradi česar je ostala domala neizkoriščena kapaciteta Doma Titove mladine. Po temeljitih razpravi in proučitvi problema je bilo sklenjeno, da se dom odstopi gostinski zbornici. Kaj bo

zbornica organizirala v njem, je povedal tov. Hacler. Poudaril bi le, da bo bodoči dom gostincev »proizvajal« kadre za gostinstvo, hkrati pa nudi delovnim ljudem naše občine kakovostno, toplo, sodobno pripravljeno hrano s postrežbo na kulturno dostojni ravni. To bo vsekakor velika pridobitev, ker doslej nismo imeli v naši občini tako velikega gostinskega obrata, ki bi lahko zadovoljil našega delovnega občana. Tudi napovedana preureditev in poživitev kluba bo prispevala svoj delež k večji živahnosti med delovnimi ljudmi. Ne glede na finančni učinek se prav omenjene vrednote največja pridobitev za naše občane.«

Nova varstvena ustanova

Dosedanji Dom Titove mladine je bil otroška varstvena ustanova. Z njegovo preusmeritvijo smo v občini izgubili to ustanovo, na vidiku pa je dograditev nekaj novih otroških varstvenih ustanov. Med največje — tudi v republiškem merilu — vsekakor sodi bodoči Dom Angelce Ocepke. O tem, kaj bo ta novi dom nudil mladini naše občine, nam je obširno pripovedovala tajnica gradbenega odbora, ki opravlja — med nami povedano — še vrsto drugih poslov v zvezi z vzgojo mlajših občanov. Povzeli smo le nekaj misli:

»Dom Titove mladine je reševal probleme socialno in moralno ogrožene mladine (tudi sirot), ki ni imela možnosti prebivati doma, ni imela družinske oskrbe. Novi dom tega ne bo reševal. Nudil bo vsestransko pomoč zaposlenim staršem. Otroci različnih starosti (od 2 do 15 let) bodo sprejeti v dom za ves dan, od pol šestih zjutraj do štirih popoldne. To bo 190 stalnih oskrbovancev doma. Za oskrbovance in ostale otroke bo organiziran center za shajanje otrok. V naši občini imamo namreč okoli 4000 šolskih in 2000 predšolskih otrok. Seveda vsem ne bo mogoče nuditi uslug v domu. V njem bomo organizirali interesne dejavnosti na področju tehnične in estetske vzgoje. Za tehnično vzgojo bomo organizirali krožke in delavnice (mizarstvo, strojno itd.), za estetsko vzgojo pa razne krožke (likovnega, lutkarskega, filmskega itd.). V domu bodo imeli otroci vse: od odra in raznih delavnic do platna za ozki film. To bo vsekakor važna dopolnitev za vzgojo naših otrok.

Za prehrano otrok bomo v domu uredili obrat otroške družbene prehrane s kapaciteto za 400 otrok, ki se bodo lahko hranili v domu; iz tega obrata pa bomo po potrebi razvažali hrano tudi v druge otroške varstvene ustanove in šole. Tudi z obratom otroške družbene prehrane bomo precej pomagali zaposlenim staršem, saj ne bodo imeli nobenih skrbi s prehrano svojih otrok.

Z gradnjo doma smo začeli sredi julija letos. Dom bo po načrtu dograjen in izročen svojemu namenu 1. septembra prihodnjega leta. Stal bo okoli 150 milijonov,

investitorji pa so ObLO Moste-Polje, OLO Ljubljana in republika, vsak v enakim deležem.

Omeniti moram, da dom ne bo edina otroška varstvena ustanova v naši občini. V nekaterih stanovaljskih skupnostih že imajo otroške vrtce, na Kodeljevem pa bo v kratkem dograjen novi otroški vrtec. Vse te ustanove bodo precej razbremenile zaposlene matere.

Taka bo torej bodočnost Doma Titove mladine, taki so načrti v zvezi z gradnjo Doma Angelce Ocepke in novih otroških vrtcev v stanovaljskih skupnostih. Vse te spremembe bodo služile izključno našemu delovnemu človeku, ki bo tako razbremenjen in sproščen in bo zato imel več prostega časa za priprave za redno delo, za strokovno in ostalo izpopolnjevanje, več časa pa bo lahko posvetil tudi splošnemu družbenemu življenju.

IZ KRAJEVNIH ORGANIZACIJ SZDL

Klubski prostori - pogoj za uspešno dejavnost krajevnih organizacij

Aktivnost krajevne organizacije SZDL Moste-Vodmat je osredotočena na delo ali bolje rečeno na življenje v novih klubskih prostorih v ulici Vide Pregarčeve.

Vsak dan okrog četrte in pete ure lahko opaziš, kako hitijo otroci proti poslopju, v katerem je sedež krajevne organizacije. Čemu taka naglica in nestrpnost? Že pri vratih ustavim dva, ki pa »nimata časa« in mi le površno odgovori-

tijo knjig, drugi pa, ki radi šahirajo, zasedejo posebne šahovske mizice ob oknu in si nastavljajo mojstrske zanke.

Prizadevni predsednik krajevne organizacije tov. Pero Ružič, ki skoraj ves svoj prosti čas prebije v klubskih prostorih, takole opisuje delo krajevne organizacije: »Dokler nismo dobili prostorov, je bilo zaman vse prizadevanje, da bi aktivirali člane SZDL. Odbor

dobivajo stik z nami in kar je važno, zaupajo v koristno delo našega kluba.

Odbor krajevne organizacije je številen, toda povedati moram, da z njim nisem zadovoljen. Od vseh odbornikov, ki jih ni malo, je delovnih samo nekaj. Morda bomo morali v tem pogledu napraviti nekaj sprememb in vključiti nove. Po načrtu, ki smo si ga zadali, nas čaka odgovorno delo, ki pa zahteva vedno več prizadevnosti odbornikov in seveda ostalega članstva. Ustanovili smo 3 sekcije, in to: mladinsko, vzgojno politično in sekcijo za gospodarska vprašanja. Najaktivnejša je gospodarska sekcija. V kratkem bomo obiskali dve moščanski podjetji, se seznanili z delom organov delavskega samoupravljanja in si ogledali podjetja. To bo zlasti poučno za tiste člane SZDL, ki niso zaposleni in ki nikoli niso imeli pogleda v delavsko samoupravljanje.

Mladinska sekcija naj bi rešila vprašanje aktiviranja tiste mladine na terenu, ki ni nikjer vključena. To bo najlažje uresničiti preko zime, ko bo mladina prišla v naše prostore. Sekcija za družbeno — politično vprašanje bo preko zime organizirala nekaj predavanj in razgovorov...

Se in še je predsednik Ružič govoril o načrtih krajevne organizacije. Nalog je veliko, toda vse

Tovariš Ružič je vedno pripravljen z delom in nasveti pomagati vsem članom SZDL, ki prihajajo v prostore krajevne organizacije

premalo je tistih, ki bi delo prevzeli. Le široka delavnost in prizadevanje vsega članstva, zlasti pa odbornikov, bo pripomoglo k uresničevanju načrtov.

Televizijski aparat je največji magnet za mlade obiskovalce

ta, da se kmalu prične televizijska oddaja za otroke: Spretno roke. Ko sva pozneje s fotoreporterjem tudi sama hotela videti televizijski program, vem le-to, da sva čakala vsaj še pol ure do pričetka.

V klubski sobi, kjer je televizor, prisostvuje tako vsak dan zabavnim in poučnim oddajam blizu 30 otrok v starosti 4—10 let. Po dva sedita na vsakem stolu, na mizi jih je vsaj štirikrat toliko.

Kadar ni primernega televizijskega programa, takrat se eni lo-

se je sicer trudil in iskal razne možnosti, toda pravega uspeha ni in ni bilo. Precej drugače je sedaj. Krajevna pisarna je odprta v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 15. do 17. ure. Člani lahko v pisarni poravnajo svoje obveznosti, zahtevajo razna pojasnila in drugo. Najvažnejše pa je to, da se člani zbirajo predvsem ob večerih, ker jih privabijo zanimive televizijske oddaje. Tako lahko izkoristimo to priliko za kontakt z njimi. Tudi najmlajši imajo mnogo zaslug za popularizacijo naše organizacije. Starši nehoti

Tiskarna v papirnici Vevče urejena

Mali objekt ob vrtnariji je oživel. Na seji komisije za HTZ v podjetju je bil namreč sprejet sklep, da zapojejo čopiči v tiskarni v drugih barvah kot doslej: sive stene in sivi strop so dobili prijetnejše, sveže barvne tone. Ker je prostor na severni steni, so stene naravnost vpile po svetlih barvah. Tiskarski prostor bo sedaj s pregrajo razdeljen na dva dela: v tiskarno in knjigovoznico. V tiskarniškem prostoru bodo namestili še druga tla, tako da bo tudi čiščenje lažje in boljše.

V knjigovoznici bodo še naprej delale ženske, medtem ko jih bodo v tiskarni — sporazumno z upravo podjetja — postopno zamenjali moški. S tem smo našo ženo — mladinko, nosečnico, bolnico, rekonvalescentko za trajno rešili svinčenega prahu in možnosti kroničnega zastrupljanja s svinčcem. Žene so se strinjale s predlogom in so rade zamenjale delovno mesto v tiskarni z drugim.

Poleg zaščitne delovne obleke so uvedli v tiskarni tudi žvepleno milo. Žveplo v milu veže namreč (pri umivanju rok) svinčen prah v nestrupeno sol — svinčen sulfid. Tiskar trajno vnaša — posebno ob zanemarjeni higieni — škodljivi svinčeni prah v telo skozi usta ali preko dihalnega

aparata, in to v delovnem prostoru ali doma, kadar spi, če n. pr. na delovnem mestu ne nosi pokrivala in z lasmi prenaša svinčen prah na blazino. Rute pa na delovnih mestih dekleta zelo nerada nosijo in so bili vsi nasveti oziroma prepričevanja čestokrat zastoj.

Za vsakega tiskarja je torej važna osebna higiena, higiena oblačil in delovnega prostora. Vsekakor mora biti delavec natančno poučen o vseh nevarnostih, katerim je izpostavljen, kljub temu, da je delovno mesto običajno lahko. Razumljivo je torej, da mora nad takim delavcem, delovnim mestom in prostorom trajno bedeti zdravstveno osebje.

Boj proti kronični zastrupitvi bo moral še vedno potekati v treh smereh: zdravstveno varstvo (periodični pregledi, katerih namen je odkritje prikritega kroničnega zastrupljanja s svinčcem, in takojšnja preprečitev nadaljnega zastrupljanja), individualna higiena in HTZ ukrepi.

Prizadevanje komisije za HTZ v podjetju za izboljšanje delovnih razmer je torej nujno. Cimprejšnjo odpravo pomanjkljivosti pa je treba pozdraviti, saj je to prid delovnemu človeku.

Dr. Boris Moškon

Za šahovsko mizo se »udarijo« med seboj starejši in pa tudi najmlajši pristaši te igre

Občinska korenjaka

Popolnoma slučajno smo zvedeli in se odpravili v Dolsko, Komnico št. 7. Tovariško smo si segli v roke, ki so s stiskom izražale prijateljsko snidenje.

Janez Vajevec je znan aktivist iz Dolskega. S svojim aktivističnim delom je začel že takoj leta 1941. Še danes opravlja razne posle na tem področju in to kljub visoki starosti. Rojen je bil 18. maja 1874. Kot železniški uradnik je bil upokojen že pred 31 leti. Po naravi je veseljak, rad se smeje, prijazen je z vsemi, pogovarja se, nasvetuje, rad dela. Skratka živi skoraj kot mladenič!

Tov. Vajevec je v 88. letu starosti. Morda malo čudno zveni, pa vendar je res. Pred dobrim mesecem je kupil Tomosov moped, v AMD Moste je opravil potrebni izpit in sedaj se vozi na svojem jeklenem konjičku. Opravlja razne posle — od aktivističnih na terenu do raznih drugih, ki so potrebni za redno in nemoteno življenje. Tudi na izlet se večkrat popelje. Skratka — živi v slogu sodobnega tehničnega napredka navkljub visoki starosti! Človek bi pomislil, da je visoka starost vendarle ovira za tovrstni »šport«, vendar ni tako. Tov. Vajevec dobro vidi, pa tudi sluh ga ni zapustil. Fizičnih moči ima dovolj, vozi spretno. To so odločilni pogoji, zato je tudi z uspehom opravil izpit vožnje na mopedu.

Kaj naj še povemo o tem korenjaku? Sam ni hotel pristati, da bi priobčili celo teh nekaj skromnih vrstic, misleč da gre za senzacija. Pa vendar to ni senzacija.

Normalno življenje pripomore človeku, da dočaka visoko starost. Tako je tudi z našim znancem.

Bilo je na začetku druge polovice minulega stoletja, točneje — 14. novembra 1862. leta. Čez teden, dva bo torej naš drugi znanec, o katerem želimo napisati nekaj besedi, praznoval natanko 99-letnico svojega rojstva. Toliko let je tudi že naš občan, čeprav zanj vedo le redki, morda le najbližji sosed. Najstarejši je v naši občini. Stara korenina, še sedaj krepak možakar!

Anton Hlebš je bil rojen v Zgornji Hrušici — nova številka 34, stara 2. Leta 1882 je odšel služiti avstrijsko vojsko, kjer je prebil tri leta. Služboval je v Zemunu in drugod. Po povratku je delal na kmetiji, nato je prišel čas poroke. Iz srečnega zakona se je rodilo sedmero otrok — dva sinova in pet hčera. Najstarejši sin, ravno tako krepak in mladosten, čeprav ima tudi že 60 let, nam je povedal marsikaj iz življenja svojega očeta. »Oča Anton so malo gluhi, noge ga bolijo, imel je tudi pljučnico, zaradi česar se mu je delno zvila hrbtenica. Sicer pa je prijazen, rad se pogovarja, dnevno hodi ven pred hišo, kjer rad posedi. Tudi otroke ima rad. Ni nikoli pil, tudi kadil ni. Za hrano ne dobi nič posebnega, je vse od kraja, od mesa do suhega kruha — ni izbirčen. Pred 23 leti mu je umrla žena, naša mama. Tudi njegova sestra je doživela visoko starost, umrla je lani v 87. letu starosti.

Zanimivo je, da je naš najstarejši občan imel srečo in ni bil vojak v nobeni vojni! Bil je namreč prestar že za I. pa toliko bolj tudi za II. svetovno vojno.

Našemu najstarejšemu občanu iz srca želimo še mnogo let zdravega in veselega življenja!

Vtisi z zbora volilcev v Zalogu

Žalostna slika. V veliki dvorani združnega doma v Zalogu se je zbralo le 50 ljudi — 5 % vseh zaloških volilcev! Če jih človek opazuje in če pomisli na zbor volilcev zadnjih nekaj let, bo spoznal same znane obraze, ki jih je videval tam tudi pred nekaj leti in so reševali skoraj tista vprašanja, kot so na dnevnem redu tudi danes. Porazno je tudi dejstvo, da je bilo v dvorani ob že tako majhni udeležbi le majhno število članov ZK. Človek bi dobil vtis, da ljudje počasi zgubljujejo zaupanje, ker se obravnava na zborih volilcev iz leta v leto ista problematika.

Vodovod, javna razsvetljava, ureditev cest, telefonska govorilnica, kino dvorana, gostilna, most čez Ljubljanico in še prenekatero druga vprašanja, ki težijo naše ljudi, ostajajo iz leta v leto samo na papirju. Ljudje so pripravljene z razumevanjem sprejeti dejstvo, da ni denarja, vendar ne več vsi, ker v Zalogu zadnjih nekaj let ni bilo napravljene skoraj ničesar. Naselje ima iz leta v leto isto podobo, ne glede na to, da ima primeroma močno industrijo. Ustanovljena je bila gradnja stanovanjskih blokov. Ljudje menijo, naj gradi industrija stanovanja za svoje ljudi na našem terenu. Prav tako pereč problem so stanovanja našega učiteljstva in mislimo, da bi bilo treba v kratkem pričeti z gradnjo bloka za prosvetne delavce. Vodovod je vprašanje zase. Večina prebivalstva uporablja talno vodo, ki pa je zaradi čedalje večje naseljenosti, neustreznih greznic in razvijajoče se industrije vedno bolj okužena, kar je ugotovila tudi sanitarna inšpekcija. Obstaja nevarnost nalezljivih bolezni. Že bivši ObLO Ljubljana-Polje je obljubljal, da bo to stanje rešil, vendar do danes ni

rešeno. Ob pomoči občine bi bili ljudje pripravljene tudi sami nekaj prispevati in pomagati s prostovoljnimi delom. Pred leti je bil zgrajen centralni odvodni kanal, ki pa nima nikakega pomena za naselje, ker je brez priključkov. Ista pesem je s cestno razsvetljavo. Nedomačin bi mislil, da naselje sploh ni elektrificirano, če ga ponoči zanese pot v naš kraj.

Edino kulturno razvedrilo v naselju je kino. Toda žal je prav v zimskem času, ko imajo ljudje za to največ časa, dvorana skorajda neuporabna, ker se ne da ogrevati drugače kot s pečmi na žaganje, te pa ne morejo ogreti tako velikega prostora. Ker nimamo kinemaskopskih naprav, imamo tudi zelo majhno izbiro dobrih in novih filmov.

Dotrajan in mnogokrat popravljen je tudi most čez Ljubljanico. Razumemo, da je gradnja takega mostu preveliko finančno breme za občino, vendar predlagamo, da se začno počasi zbirati sredstva tudi za ta objekt. V takšnem stanju, kot je danes, ne more več služiti svojemu namenu. Zgolj slučaj je bil, da nesreča pred leti, ko se je vdrl most pod tovornjakom, ni terjala smrtnih žrtev.

To so v glavnem problemi, o katerih se v Zalogu dosti govori, problemi ki jih skušamo reševati, toda s kaj majhnim uspehom. Ljudje sprašujejo, upajo, včasih pa tudi ne. Ljudski odborniki obljublajo, obljublajo tudi predstavniki občine, ki se udeležujejo naših zborov volilcev. Ne glede na vse te nerešene probleme pa naši ljudje niso izgubili upanja, da se bodo vsa ta vprašanja rešila s pomočjo občine in seveda s sodelovanjem njih samih.

Cigale — Rolih

Kratke novice iz ObLO Moste-Polje

V petek 3. novembra je bila redna seja obeh zborov LO Moste-Polje. Dnevni red je bil precej obsežen, saj so odborniki razpravljali o poročilu Sveta za varstvo družine v zvezi z letošnjim letovanjem otrok, sprejeti pa so bili številni odloki: o namembnosti lokalov, o prepovedi proizvodnje, o ustanovitvi gozdnega sklada, o ustanovitvi občinskega sklada za potrebe gospodarskih organizacij, o obveznem zaščitnem cepljenju proti kokoški kugi, o izkoreninjenju živinske TBC ter še nekateri odloki s področja kmetijstva. Mimo tega pa so odborniki razpravljali še o nekaterih gospodarskih in personalnih ukrepih. Podrobneje o seji LO Moste-Polje bomo pisali v naši prihodnji številki.

★

V Zalogu so dne 28. oktobra odprli samopostrežno trgovino. Ta trgovina je ena izmed številnih samopostrežnih trgovin, ki jih bomo imeli v naši občini.

★

Sveta za delo in socialno varstvo sta na svojih zadnjih sejah razpravljala o poročilih inšpekcije dela, o higiensko tehnični zaščiti, o problemu zaposlevanja delavcev v gradbeništvu in kmetijstvu kakor tudi o prenosu nekaterih pristojnosti sveta na ObLO.

Esperanto - mednarodni jezik

Konec preteklega stoletja si je genialni poljski zdravnik Ludvik Zamenhof (živel je v Bialistoku in Varšavi, kjer so govorili 5 jezikov), zamislil na osnovi raznih živih jezikov (osem jih je sam govoril) poseben jezik, ki naj bi bil lahek za učenje, ki naj bi bil brez izjem in ki naj bi ga znal vsakdo poleg svojega materinega jezika. Po dolgem delu je res uspel in po takratnem njegovem psevdonimu Esperanto — kar pomeni upajoči — se imenuje še danes.

Danes je esperanto razširjen po vsem svetu, ponekod bolj, drugod kjer so videli v tem nevarnost za svoje kolonizatorske namene, pa manj. Hitler je esperanto prepovedal, ker je mislil, da bodo morali vsi ljudje govoriti jezik »nadčloveka«. Posebno po drugi svetovni vojni, ko prodira ideja enakosti in vsestranske svobode med zadnje narode katerekoli celine, se hitro širi učenje mednarodnega jezika. To je razumljivo, saj se do včeraj nesvobodni narodi počejo učiti jezika svojega včerajšnjega okupatorja.

Esperanto je jezik kakor toliko drugih in ima že ogromno originalno literaturo. Vanj so prevedena tudi vsa večja in pomembnejša literarna dela vseh narodov. Tudi ta jezik je živ, se razvija, le svojih temeljnih 16 načel ne sme spreminjati in se ne razvijati v dialekte, ker bi sicer ne mogel biti mednarodni. Prav zato, ker je lahek, brez izjem in bogat po svojem izražanju ter dosleden v svojih enostavnih pravilih, ima bodočnost kot mednarodni jezik, katerega se Slovenci še posebno lahko učimo.

UNESCO je že leta 1954 na konferenci v Montevideu priporočil državam — članicam ZN, da vpeljejo esperanto v svoje šole, kjer je le mogoče. V Sloveniji se ga učijo na več šolah že od leta 1955, ko je SPK LRS načelno odobrila esperanto kot neobvezan predmet. Vsako leto prirejajo razne tečaje za učitelje in vsako leto se ga uči več učencev.

Letos je bil svetovni kongres esperantistov v Angliji in tam je zastopnik naše države izjavil, da bo naša država podpisala konvencijo o postopni uvedbi esperanta

kot obveznega predmeta v šolah. To ni nič čudnega, saj se ideje esperanta popolnoma ujemajo z idejami in cilji naše notranje in zunanje politike: enakost med narodi, verami, rasami, spoštovanje posebnosti drugih narodov, nevmešavanje v notranje zadeve drugih, kulturno in gospodarsko sodelovanje itd. Pri vsem tem nam pa prav esperanto lahko najbolj pomaga in še bolj nam bo pa pomagal takrat, ko se bomo lahko z državljanom, katerekoli države pomenili v mednarodnem jeziku, ko ne bo treba nobenega tolmača in ko se ne bo treba posluževati težkih jezikov »velikih«. Veliki pisec R. Rolland ni zastoj dejal: »Dokler ne bo esperanto uradno uveden v vse šole, dotlej ne more biti resnega in trajnega zblizanja med narodi.« Esperanto vsebuje skrivno moč duhovne enakopravnosti ter medsebojnega spoštovanja in je doživljeni internacionalizem, ki naj bi nas osvobodil vseh pregrad med narodi, državami, kontinenti ter omogočil resnični internacionalizem, ki ne ogroža obstoja nobenega naroda.

Jugoslovanski esperantisti imamo svoje geslo: Za narodov napredek — za mednarodno sodelovanje, ki je sprejemljivo za vse ljudi sveta. Z esperantom pa se ne samo sporazumevamo; z njim iščemo in najdemo v človeku pravico, srečo in svobodo.

V naši občini je tudi že nekaj esperantistov in se na nekaterih šolah esperanto tudi poučuje kot neobvezni predmet. V Sostrem so se učitelji kar zmenili in imajo poseben esperantski tečaj: doma la vsi kar dobro napredujejo. Kjer je le možno, naj bi ne zamudili prilike, učiti se esperanta, saj imamo od tega za malo žrtev lahko samo velike koristi.

Letos so bili ljubljanski otroci — esperantisti med počitnicami gostje angleških otrok — esperantistov in brez znanja angleščine so prepotovali in spoznavali Anglijo. Vodila sta jih dva prosvetna delavca — esperantista iz naše občine. Na zadnji prekooceanski jadnici, ki je v Londonu spremljena v muzej, so videli velik napis: Kogar je volja, vse zmore!

Jok

Občni zbori DPM

Društva prijateljev mladine iz naše občine so imela v zadnjem času svoje občne zборе. V nekaterih društvih so te občne zборе tudi skrbno pripravili. V Jaršah, Zeleni jami in Sostrem so bili občni zbori kar dobro obiskani, saj se jih je udeležilo povprečno okoli 90 občanov. Občni zbori društev prijateljev mladine morajo biti organizirani tako, da privabljajo občane. V Zeleni jami in Jaršah so mimo običajnih poročil in razprave o problemih društva predvajali tudi vzgojne in drugačne kratke filme, ki so

občne zборе precej poživali in kljub triurnemu trajanju niso bili dolgočasni. V Mostah pa je bil občni zbor DPM slabo organiziran.

V bivši občini Polje je z delom DPM precej težko, saj poslušajo ta društva še po starih organizacijskih kolesnicah. V tem predelu je nujno čimprej ozemeljsko prilagoditi organizacijo DPM krajevni organizaciji SZDL. Čimprej bo treba združiti nekatera društva DPM, izvoliti enotno vodstvo ter pristopiti k načrtnejšemu delu.

OBVESTILO

Dom gostinskih delavcev Ljubljana, Pokopališka 33 (bivši Dom Titove mladine) obvešča, da bo s 1. novembrom 1961 sprejemal abonente v svojo menzo.

Predvidene cene obrokov:

KOSILO . . . . . 120 din

VEČERJA . . . . . 80 din

Interesente naprošamo, da se takoj prijavijo upravi Doma osebno ali na telefon št. 31-659.

Za obisk se priporoča

UPRAVA DOMA

Na sliki vidimo prizor s telovadnega nastopa v športnem parku na Kodeljevem. Nastop je bil v okviru tedna športnih prireditev naše občine.

Mar je to kritika?

V zadnjem času smo lahko brali v naših dnevnikih in drugih časopisih več kritik, ki so ocenjevale delovanje številnih telesnokulturnih organizacij. Toda prav med temi kritikami smo zasledili tudi nekaj »kritik« o delovanju našega društva, njegovih posameznih klubov in celo posameznih odbornikov. Ker so pri tem nekateri kritiki popolnoma zgrešili namen svojega pisanja in pa zato, ker je večji del kritike, naslovljene na delovanje našega društva, brez kakršnekoli osnove je sklenil upravni odbor DSD Slovan seznaniti vsaj športno javnost naše občine z resničnim stanjem oziroma z nepravilnostjo izjav, napisanih na račun delovanja našega društva. Ne želimo se opravičevati za morebitno pomanjkljivo poslovanje, za to in ono nerednost, morda tu in tam za kakšno malomarnost. Odločno pa zavračamo neutemeljene kritike, zasnovane na škodoželjnih izpovedih verjetno kakih osebnih prijateljev nekaterih kritikov, ki — kot kaže — niti nočejo preverjati »izvirnosti« takih novic. Naša dolžnost pa je braniti ogrožene odbornike, ki vlagajo toliko prostega časa za splošni razvoj telesne kulture v naši občini in izven njenih meja. Skrajni čas je tudi, da se glavni in odgovorni uredniki naših časopisov pozanimajo ali so te kritike napisane zgolj zato, da so napolnjeni vsi stolpci časopisa oziroma zaradi »dela po učinku« (zaradi česar so tudi precej dolge, čeprav vedno ne tako pomembne) ali pa so napisane zaradi nagajivosti, osebnega interesa oziroma iz karšnegakoli drugega razloga. Toda ne glejte na to, zakaj so te kritike napisane, želimo poudariti, da smo za kritiko, vendar za umestno, utemeljeno in tudi ostro kritiko; to še predvsem takrat kadar gre za ugled telesne kulture, kadar gre za pomanjkljivosti, ki ogrožajo načela, ki imajo globlje korenine. Odločno pa smo proti napihnjem kritikam, ki v svojem bistvu ne plemenijo ničesar, lahko pa mnogo škodujejo. Razumljivo je, da doživljamo poleg uspehov tudi neuspehe, da so pri še tako dobri organizaciji dela možne tudi pomanjkljivosti! In tako naprej. Napihnjena kritika pa škoduje nadaljnemu napredku, ker bodo

odborniki, ki iz dneva v dan nesebično vlagajo mnogo svojega prostega časa, takih »kritik« naveličali in bodo postali samo opazovalci in gledalci — ali pa še to ne! Vprašamo se, kdo po potem namesto teh delavnih odbornikov, ki jih je čedalje manj, kdo bo namesto njih delal v telesnokulturnih organizacijah? Po vsej verjetnosti ne tisti, ki pišejo take kritike!

Kako so pisane kritike na račun našega društva, nam zgovorno priča naslednji primer: v eni izmed avgustovih številok Delavske enotnosti je pisalo na športni strani, da sta se pri neki nogometni tekmi na igrišču Slovana prepirala dva odbornika nogometnega kluba Slovan, kar da ni vzgojno in je škodljivo. Če bi ta kritik prišel v naše društvo in se pozanimal, kdo se je s kom prepiral, bi lahko ugotovil, da je na igrišču prišel gledalec tov. Zupančič, ki ni v nobenem odboru klubov ali društvu DSD Slovan, in je na silo hotel sedeti ob robu igrišča na klopi, ki je namenjena za rezervne igralce in vodstvo moštva. Kako je pisec kritike ugotovil, da je Zupančič »odbornik« Slovana, nam ni jasno, vendar menimo, da je potrebno vsako tako kritično izjavo prej preveriti, preden je zapisana! To velja tudi za pomanjkljivo poslovanje, o katerem zelo radi na dolgo in na široko pišejo naši kritiki. Toda v poslovanju je precej objektivnih činiteljev, ki izsiljujejo pomanjkljivosti in se jih ne da prepričati.

Pozivamo torej vse kritike, ki lo karkoli kritičnega že napisali na račun dela naših klubov in odbornikov oziroma to še nameravajo, naj se vsaj enkrat zgledajo pri nas, da jih seznanimo s težavami, s katerimi se borimo, da jih seznanimo s prizadevanji naših odbornikov, da jim povemo kaj več o odpovedovanju teh ljudi ter o vseh drugih stvareh, ki so neposredno vezane na delo za normalno življenje društva in klubov. S temi stvarmi bi jih radi seznanili — ne da bi pisali o tem, marveč, da bi se malo globlje zamislili preden začnejo pisati svoje kritike, pod kakšnimi pogoji delamo v našem društvu, kaj vse se zahteva od nas in kaj lahko naredimo. **UO DSD Slovan**

V novih pogojih?

Košarkarji Slovana so zaključili prvenstveno tekmovanje za letošnje leto. Moška ekipa je osvojila tretje mesto v dokaj močni konkurenci hrvatsko-slovenske lige. Glede na vse pogoje tega tekmovanja je osvojitve tega mesta za moščanskega ligaša majhen neuspeh. Dani so bili namreč vsi pogoji, da se uvrstijo moščanski košarkarji v tej konkurenci vsaj pred zagrebško Mladostjo, z nekoliko več sreče pa bi lahko osvojili celo prvo mesto, ki bi jim omogočilo kvalifikacijsko tekmovanje za vstop v prvo zvezno ligo.

Slovanovi košarkarji so na osemnajstih nastopih dvanajstkrat zmagali, šestkrat pa izgubili. Porazi so se vrstili v drugi polovici prvenstva. Zakaj je prišlo do tega? Upamo, da bo vodstvo kluba do podrobnosti analiziralo dosežene uspehe in neuspehe ter poiskalo vzroke nekaterih nepotrbnih porazov v drugem delu prvenstva, nato pa organiziralo primerne priprave za novo tekmovalno sezono. Po vsem sodeč bodo v novi tekmovalni sezoni boljše pogoji za osvojitve prvega mesta in s tem tudi pravica do kvalifikacij za vstop v I. zvezno ligo.

Kot je znano, je predlagala Sloboda iz Tuzle košarkarski zvezi Jugoslavije ustanovitev II. zvezne košarkarske lige in sicer v dveh skupinah — vzhodni in zahodni — po deset članov. Na izpraznjeno mesto iz HS lige (zaradi uvrstitve Mladosti v I. ligo) predlagajo, da bi prišla Sloboda iz Tuzle, ki je izpadla iz I. lige. Zadnja dva iz sedanje HS lige bi izpadla, na njuni mesti pa bi se uvrstili dve moštvi iz BiH; ostala moštva HS lige (od 2. do vključno 8. mesta)

pa bi avtomatično postali člani zahodne skupine II. lige. Podobno naj bi bila formirana tudi vzhodna skupina. O tem predlogu bo razpravljala skupščina košarkarske zveze Jugoslavije, seveda kolikor bo dala UO KZJ za predlog na dnevni red.

Ta predlog Slobode ima svoje dobre strani, prav moštvu Slovana pa daje precej možnosti za uvrstitev v I. ligo. Zato (mimo drugega, seveda) in pa zaradi uspešnejšega tekmovanja v novi tekmovalni sezoni se bo moralo vodstvo kluba in tudi igralci še nekoliko bolj potruditi in ustvariti vse pogoje za uspešen start in zaključek tekmovanja v novi tekmovalni sezoni.

Zlasti je treba ugotoviti disciplino ki je v zadnjem času nekoliko popustila, poskrbeti je treba za dobro strokovno vodstvo, za nemoten potek priprav in tekmovanja. Če bi nekateri igralci iz kakršnih koli vzrokov zapustili klubske vrste, je treba pravočasno poiskati enakovredne zamenjave in tako obdržati sedanjo kakovostno ravnen. Pričakovati pa je, da bodo pristojni organi poskrbeli tudi za materialne pogoje, ki so osnova vsega dela.

Priobčujemo še zaključno razpredelnico HS lige:

Ljubljana	18	16	2	1323:	921	32	402
Mladost	18	14	4	1145:	987	28	159
Slovan	18	12	6	1206:	1088	24	118
Maribor	18	11	7	1036:	992	22	44
Split	18	10	8	1224:	1158	20	66
Jugomont.	18	7	11	1072:	1116	14	-44
Triglav	18	7	11	1011:	1131	14	-120
Radnički	18	7	11	1031:	1225	14	-194
Kvarner	18	4	14	976:	1098	8	-122
Rudar	18	2	16	793:	1102	4	-309

Vožnja preko tehtnice

Spretnostna vožnja na avtodromu

V nedeljo, 1. oktobra t. l. je avto-moto društvo Moste že drugič priredilo spretnostno vožnjo za vse voznike motornih vozil. Kakor preteklo leto je bila tudi letos na avtodromu v Mostah. To je ena izmed panog avto-moto športa, kjer morajo tekmovalci na kratki progi prevoziti različne ovire in v določenem času priti na cilj. Proga te spretnostne preizkušnje za voznike motornih vozil je bila dolga samo 1000 m, bila pa je seveda zelo pestra in zanimiva ter polna različnih in težavnih ovir.

Te nedelje se je zballo na avtodromu 56 tekmovalcev, razdeljenih v tri kategorije: avtomobiliste, motoriste in mopediste. Tekmovalci so morali obiti različne ovire, med katerimi je bila še posebej zanimiva vožnja preko »tehtnice« (in »trganje klobas« z usti (med vožnjo) — to samo za kategorijo motoristov in mopedistov. Avtomobilisti so namesto tega morali garazirati, voziti skozi koridor opeke in z vzvratno vožnjo pokazati svoje sposobnosti.

Vsi pa so morali opraviti vožnjo med keglji ter čez vodo, ustavljanje na črti in še nekaj manjših ovir. Tako je bil ta kilometer proge res pester in na gosto opremljen z zanimivimi ovirami.

Najspretnější vozači so bili v skupini avtomobilistov Rudi Bužga, Mihael Maldvaj in Ciril Novak, med motoristi: Anton Lavrič, ki je že drugo leto zapored osvojil prvo mesto, Ciril Novak in Rasto Macuš, med mopedisti pa Ciril Novak, Anton Mihelič in Jože Bricelj.

Društvo je za prva tri mesta vsakega kategorije pripravilo lepe praktične nagrade, za prvih pet mest pa tudi spominske plakete. Prireditve je bila ena izmed mnogih v tednu telesne kulture moščanske občine ter so tekmovalci in šolska vozila društva sodelovali tudi v dopoldanski zaključni paradi. Spretnostna vožnja ima poleg propagandnega pomena tudi veliko praktično vrednost, saj morajo vozači pokazati zares dobro obvladanje vozila.

Viden napredek

Slovanovi športniki so dosegli v tekoči tekmovalni sezoni viden napredek. Rokometaši uspešno tekmujejo v II. zvezni ligi, košarkarji so osvojili tretje mesto v hrvatsko-slovenski ligi, nogometaši pa so trenutno drugi v slovenski conski ligi; tudi rokometiške so druge v republiški ženski ligi. Slovanovi športniki so torej dosegli v sedanjih tekmovalnih razredih dokajšnje uspehe.

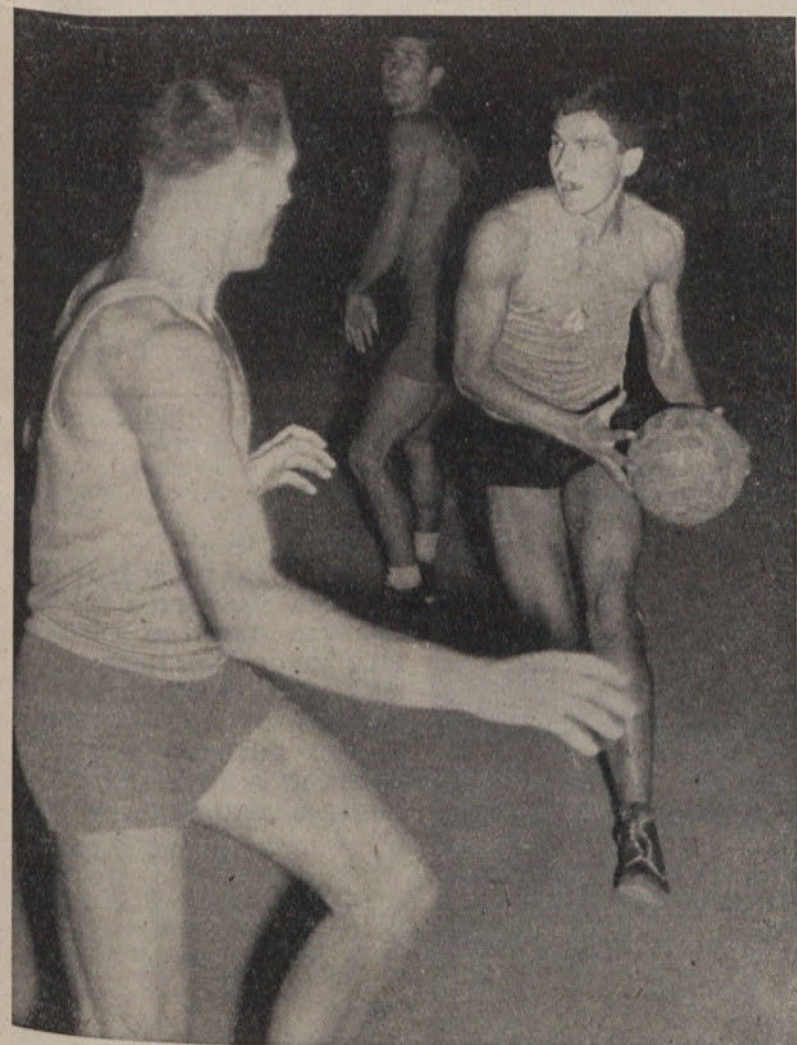
Ko bo prihodnjega junija konec tekmovanja, bomo lahko povedali kaj več o teh uspehih. Že naprej pa lahko rečemo, da ti uspehi ne bodo nič manjši od dosedanjih, v nekaterih primerih pa bodo lahko še boljši. Če n. pr. nogometaši osvojijo drugo mesto, na katerem so danes, se bodo v kvalifikacijskih tekmovanjih potegovali za vstop v II. zvezno nogometno ligo, kar bi bil vsekakor velik uspeh. Ni nemogoče, da bi nogometaši osvojijo drugo mesto, sto, ki bi jim dalo možnost neposrednega vstopa v II. ligo. To bi bil vsekakor največji uspeh moščanskih nogometašev. Mimo tega pa so naši nogometaši fina-

listi republiškega pokalnega tekmovanja, kar je tudi velik uspeh. Nogometašem Slovana želimo na pomlad čim bolj popoln uspeh.

Če bo ustanovljena II. košarkarska liga, imajo tudi košarkarji Slovana precej možnosti za osvojitve prvega mesta, s čemer si bodo priborili pravico do neposrednega vstopa v I. zvezno košarkarsko ligo. O teh možnostih pišemo v drugem prispevku.

Za rokometiške je najvažnejše, da se letos obdržijo v konkurenci drugoligašev; sicer pa je to to glede na doslej dosežene rezultate že zagotovljeno. Pri ženski vrsti je stanje nekoliko drugačno. Dekleta morajo osvojiti prvo mesto, da si pridobijo pravico sodelovanja v kvalifikacijskih tekmah za vstop v I. zvezno ligo. Osvojitve prvega mesta pa niti ni nedosegljiv cilj za moščanska dekleta, saj so to lovoriko že osvojila v minuli tekmovalni sezoni.

Mimo Slovanovih športnikov dosegajo lepe rezultate tudi ostali športni kolektivi naše občine; o njihovih uspehih pa bomo napisali kaj več v prihodnji številki.

Košarkarji Slovana so v drugem delu tekmovanja zelo popustili

Zoran Dobravc - petdesetletnik

Dne 16. oktobra je bila v prostorih ObLO Moste-Polje majhna pa vendar prisrčna slovesnost. Predsednik naše komune tov. Ciril Fain je čestital tovarišu Zoranu Dobravcu za njegov življenjski jubilej — petdeseti rojstni dan. Tovariš Dobravc je eden najstarejših članov ZK v naši občini, saj je bil sprejet v vrste partije že leta 1939. Ko je leta 1941 napočil čas za oboroženo in neusmiljeno borbo proti okupatorju, je tovariš Dobravc takoj poprijel za orožje in se uvrstil v borbene vrste naše hrabre vojske, ki se je postavila ob rob sovražnikom in izdajalcem do končne zmage. Čin majorja v naši armiji je bilo posebno priznanje tovarišu Dobravcu za njegovo vlogo voditelja naših mladih borcev.

Po končani vojni je naš znanec opravljala razne posle in funkcije, leta 1951 pa je prišel v obrtno podjetje Mizarstvo-Moste, kjer se še danes nahaja kot upravnik. Pod njegovim vodstvom je podjetje doseglo lepe delovne zmage na področju razširitve dejavnosti. Tudi naše uredništvo se pridružuje številnim čestitkam ob življenjskem jubileju znanega in zasluženega revolucionarja Zorana Dobravca. Se mnogo lepih in zdravih let v naši stvarnosti tovariš Dobravc!

● Slika na desni:

Na prijateljski nogometni tekmi med Reko in Slovanom, so bili številni gledalci pričr majhni slovesnosti. Veterana moščanskih nogometašev Avgust Oplotnik in Voje Herbst, sta slavila svoj petstoti nastop za barve Slovana. Ob tej priliki jima je vodstvo kluba izročilo skromni praktični darili. Za Herbstu je bil to obenem poslednji nastop na nogometnem igrišču. Popularni Gustelj pa bo s svojo dobro igro še naprej razveseljeval ljubitelje nogometa.

● Slika desno zgoraj: Številne družbene politične organizacije v naši občini bodo naše skupno streho v novi stavbi na Kodeljevem. Zaključna dela hitro napredujejo, tako da bo otvoritev stavbe že v mesecu novembru.

● Slika levo: PO DOLGOTRAJNI SUŠI JE NENADOMA NASTOPILO MOČNO DEŽEVJE. REKE SO PRESTOPILE BREGOVE IN NAPRAVILE NA MNOGIH PODROČJIH PRECEJŠNJO ŠKODO. NA SLIKI VIDIMO POPLAVO V ZADOBROVI, KI JE POVZROČILA VE-LIKO MATERIALNO ŠKODO.

(Foto: M. Zaplatil)